

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työtuomioistuimesta
annetun lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työtuomioistuimesta annettua lakia. Työtuomioistuimen toisena puheenjohtajana toimivan määräaikaisen työtuomioistuinneuvoksen päätoiminen virka ehdotetaan muutettavaksi siten harkinnanvaraiseksi, että työtuomioistuimeen voidaan nimittää määrääjäksi työtuomioistuinneuvos, jos se on käsiteltävien asioiden lukumäärän tai laadun vuoksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeellista. Tällä varmistettaisiin, että työtilanteen sitä vaatiessa työtuomioistuin voisi toimia kahden puheenjohtajan johdolla eri kokoonpanoissa. Muuten työtuomioistuinneuvosta koskevat säännökset säilyisivät ennallaan. Asioi-

den käsittelyä työtuomioistuimessa koskee uusi säännös, jonka mukaan asiat ratkaistaan esittelystä tai suullisessa käsittelyssä. Niin ikään ehdotetun säännöksen mukaan asiamiehen ei enää yleensä tarvitse esittää valtakirjaa työtuomioistuimessa. Lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös työtuomioistuimen työjärjestyksestä, josta on aikaisemmin säädetty työtuomioistuimesta annetussa asetuksessa. Ehdotuksen mukaan työjärjestyksen vahvistaa työtuomioistuimen presidentti. Muut lakiin ehdotetut muutokset ovat teknisluonteisia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Työtuomioistuimen tehtävät, rakenne ja toiminta perustuvat nykyisin työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annettuun lakiin (646/1974) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Lakia täydentää työtuomioistuimesta 25 päivänä helmikuuta 1983 annettu asetus (201/1983). Työtuomioistuimella on lisäksi työjärjestys, jonka oikeusministeriö on vahvistanut 28 päivänä huhtikuuta 1986.

Voimassa olevan lain mukaan työtuomioistuimessa on kaksi päätoimista puheenjohtajaa: presidentti ja työtuomioistuinneuvos. Puheenjohtajien lisäksi työtuomioistuimessa on neljätoista sivutoimista jäsentä, joilla kullakin on kaksi varajäsentä. Kaksi jäsentä, jotka eivät saa edustaa työntekijä- eikä työnantajaetuja, toimii varapuheenjohtajina.

Työsuhteisiin perehtyneitä varsinaisia jäseniä on kahdeksan. Heistä neljä nimitetään

työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä ja toiset neljä taas työntekijä- ja toimihenkilöyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä.

Virkasuhteisiin perehtyneitä varsinaisia jäseniä on neljä. Heistä kaksi nimitetään työnantajapuolta edustavien valtiovarainministeriön ja työmarkkinalaitosten esityksestä ja toiset kaksi virkamies- ja viranhaltijayhdistysten muodostamien edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä.

Puheenjohtajat ja jäsenet nimittää tasavalta presidentti kolmivuotiskaudeksi. Kuluissa oleva kausi päättyy vuoden 1997 lopussa.

Työtuomioistuin toimii kahdessa kokoonpanossa. Kummankin kokoonpanon muodostavat puheenjohtaja ja viisi jäsentä. Puheenjohtajan lisäksi yksi jäsenistä ei edusta työntekijä- eikä työnantajaetuja. Neljästä muusta jäsenestä kahden tulee olla työnantajapuolelta ja kahden palkansaajapuolelta nimettyjä

jäseniä. Virkamiehiä ja viranhaltijoita koskevissa asioissa yhden työnantajapuolelta ja yhden palkansaajapuolelta nimetyn jäsenen sijaan tulevat erityiset virkasuhteisiin perhetyneet jäsenet.

Jos lainkäytön yhdenmukaisuus, asiassa annettavan ratkaisun laaja merkitys tai muu tärkeä syy vaatii, asian käsittelyyn työtuomioistuimessa osallistuvat puheenjohtajat ja kaikki varsinaiset jäsenet. Täysistuntoon kokoonnutaan presidentin määräyksestä.

Oikeudenkäyntimenettely työtuomioistuimessa vastaa pääpiirteittäin käräjäoikeuksissa riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelyä. Säännökset asioiden käsittelystä sisältyvät työtuomioistuimesta annettuun lakiin. Jos siinä ei ole muuta säädetty, noudatetaan asioiden käsittelyssä soveltuvin osin, mitä oikeudenkäynnistä riita-asioissa säädetään.

Työtuomioistuimessa suurin osa asioista käsitellään suullisesti, mutta ne ratkaistaan esittelystä. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä tällaisesta menettelystä. Ainoa esittelyjärjestelmään viittaava säännös on työtuomioistuimesta annetussa asetuksessa, jonka 4 §:n mukaan sihteerin tehtävänä on toimia esittelijänä työtuomioistuimessa.

Säännökset työtuomioistuinneuvoksesta otettiin lakiin 23 päivänä joulukuuta 1982 lailla työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta (1007/1982). Samalla sivutoimisten jäsenten määrää lisättiin kymmenestä neljääntoista. Henkilöstölisäyksellä päästiin siihen, että työtuomioistuin voi tarvittaessa käsitellä ja ratkaista asioita kahdessa kokoonpanossa, johon kuuluvat puheenjohtaja ja vuorojärjestyksessä vaihtuvat viisi jäsentä.

Lainmuutoksen välittömänä syynä oli työelämän sääntelyn monipuolistumisesta ja työtuomioistuimen toimivallan laajentumisesta 1970- ja 1980-luvulla johtunut työtuomioistuimen asamäärien huomattava kasvu. Työtuomioistuimeen saapui vuonna 1980 työehtosopimusriitoja, virkaehtosopimusriitoja ja lausuntoasioita yhteensä 249, ja vuoden 1981 vastaava luku oli 259. Asioiden keskimääräinen käsittelyaika ennen lainmuutosta oli ollut kahdeksasta kymmeneen kuukautta. Lainmuutoksen tavoitteena hallituksen esityksen (HE 188/1988 vp) mukaan oli, että asioiden keskimääräinen käsittelyaika saataisiin lyhenemään siten, että se olisi kahdesta kolmeen kuukautta asian saapumisesta työtuomioistuimeen. Käsittelyajan lyhentäminen oli tarkoituksenmukaista, koska työtuomioistuimen ratkaisut vaikuttavat sitovasti usein

laajoihin työntekijä- ja virkamiesryhmiin ja työtuomioistuimen tuomioilla ja lausunnoilla on huomattava merkitys ennakkopäätöksinä eli ohjeina siitä, miten tulevaisuudessa samankaltaiset tapaukset on ratkaistava.

Työtuomioistuimen työmääräkehitys ja tuloksellisuus vuosina 1990 - 1996 käy ilmi esitykseen liitetystä taulukosta (Liite 3).

Taulukosta käy ilmi, että työtuomioistuimeen saapuneiden asioiden määrä alkoi selvästi vähentyä vuodesta 1993. Lukumääräisesti ja suhteessa eniten ovat vähentyneet työehtosopimusriidat, erityisesti työrauhavelvollisuuden rikkomista koskevat asiat. Viimeisenä kolmena vuonna asamäärät ovat vakiintuneet runsaaseen sataan asiaan vuodessa. Vuoden 1997 tulosneuvotteluissa onkin oletettu, että vireille tulee myös vuonna 1997 vain 110 uutta asiaa.

Vireille tulevien asioiden määrät ovat viime vuosina vähentyneet lähes kaikissa tuomioistuimissa. Erityisesti työtuomioistuimessa asamääriin on vaikuttanut 1990-luvun alun taloudellinen lama, joka välittömästi vaikutti varsinkin työrauhavelvollisuuden rikkomista koskevien asioiden määrään. Lamalla on ollut myös välillisiä vaikutuksia sekä neuvottelukäytäntöön että työehdoista sopimiseen ja ilmeisesti myös siihen, miten herkästi työnantajan tulkinnat ja menettelyt ollaan valmiita riitauttamaan. Paikallisen sopimustoiminnan yleistymisen ja kehittymisen lienee myös omiaan vähentämään työtuomioistuimessa vireille tulevien asioiden määrää.

2. Ehdotetut muutokset

Suomen Pankista 24 päivänä heinäkuuta 1997 annettuun lakiin (719/1997), joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998, sisältyy säännökset pankkia koskevasta virkaehtosopimusjärjestelmästä. Tämän johdosta työtuomioistuimen toimivaltaa koskevaan työtuomioistuimesta annetun lain 1 §:n 1 momenttiin on samana päivänä annettulla lainmuutoksella (722/1997) lisätty maininta Suomen Pankista annetusta laista, jotta työtuomioistuin voisi käsitellä ja ratkaista Suomen Pankin virkaehtosopimuksia koskevat riidat. Lainmuutos on niin ikään tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998. Koska lain (722/1997) perustelut huomioon ottaen maininta lain 1 §:n 1 momenttiin on jäänyt virheellinen viittaus koko Suomen Pankista annettuun lakiin (719/1997),

kun momentissa pitäisi viitata vain lain 23—27 §:ään, ehdotetaan momenttia muutettavaksi tältä osin.

Koska työtuomioistuimen asiamäärien laskun voidaan olettaa olevan pitempiaikainen ilmiö, työtuomioistuimen organisaatiota ehdotetaan kevennettäväksi mahdollistamalla toisen päätoimisen puheenjohtajan, työtuomioistuinneuvoksen viran täyttämättä jättäminen silloin, kun työtuomioistuimen työtilanne antaa siihen mahdollisuuden. Jos työ määrä olennaisesti kasvaa tai on olemassa muu erityinen syy, virka voitaisiin täyttää. "Muu erityinen syy" voisi olla kysymyksessä esimerkiksi silloin, kun työtuomioistuimen presidentti on lainsäädännön uudistamisesta johtuvien asiantuntijatehtävien vuoksi tai muusta syystä estynyt pitempiaikaisesti hoitamasta virkaansa täysipainoisesti. Työtuomioistuimen muiden jäsenten toimikaudesta poiketen työtuomioistuinneuvos voitaisiin nimittää myös kesken toimikauden ja lyhyemmäksi ajaksi kuin kolmeksi vuodeksi.

Perusteet sille, milloin asiat ratkaistaan esittelystä ja milloin ei, kuuluvat oikeudenkäyntimenettelyä koskevana lain tasolle. Ehdotuksen mukaan työtuomioistuimessa käsiteltävät asiat ratkaistaan joko esittelystä tai suullisessa käsittelyssä. Säännös tulisi selkeyttämään päätöksentekojärjestystä ja luomaan entistä paremmat edellytykset asioiden ratkaisemiselle viipymättä pääkäsittelyn jälkeen. Säännöksen tarkoituksena on samalla erityisesti korostaa sitä, että kun suullisen käsittelyn peruslähtökohtana on välittömyys, esittelymenettely ei ole asianmukainen niissä asioissa, joissa toimitetaan suullinen käsittely. Esittelymenettely tulisi edelleen kysymykseen kirjallisen valmistelun jälkeen annettavissa ratkaisuissa ja myös niissä asioissa, jotka siirretään työtuomioistuimesta annetun lain 26 §:n 1 momentin nojalla valmistelun päätyttyä pääkäsittelyä toimittamatta suoraan neuvottelustunnossa ratkaistavaksi.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi valtakirjan esittämisvelvollisuutta koskeva säännös. Oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäyntiasiamiehen on, jollei päämies ole häntä tuomioistuimessa asiamieheksi suullisesti valtuuttanut, esitettävä päämiehen omakätisesti allekirjoittama valtakirja. Asianajajan tai yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos tuomioistuin niin määrää. Tätä

säännöstä sovelletaan myös työtuomioistuimessa. Työtuomioistuimessa oikeudenkäynnin osapuolina ovat kollektiivisopimuksen tehneet järjestöt tai vastaavat sopijapuolet, joiden oikeudenkäyntiasiamiehinä toimivat useimmiten niiden palveluksessa olevat lakimiehet. Työtuomioistuin voi yleensä olla vakuuttunut, että asiamies on asianmukaisesti valtuutettu, eikä häneltä sen vuoksi ole tarvetta vaatia selvitystä valtuutuksestaan. Ehdotuksen mukaan valtakirja tulisi kuitenkin esittää, jos työtuomioistuin niin määrää. Tämä voisi tulla kysymykseen esimerkiksi sen vuoksi, että asiamies ei ole aikaisemmin esiintynyt työtuomioistuimessa.

Työtuomioistuimesta annetun asetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan työtuomioistuimen työjärjestyksen vahvistaa oikeusministeriö työtuomioistuimen esityksestä. Työjärjestyksen vahvistamista koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi lakiin. Työtuomioistuimen presidentti vastaa virassaan työtuomioistuimen työskentelyn järjestämisestä ja tulokselisuudesta. Koska työjärjestys sisältää työskentelyn järjestämistä koskevia määräyksiä, on perusteltua, että presidentti myös vahvistaa työjärjestyksen. Kuitenkin hänen tulee sitä ennen kuulla kaikkia henkilöstöryhmiä, jotta ne voivat osaltaan vaikuttaa työjärjestyksen sisältöön.

3. Esityksen vaikutukset

Uudistuksen seurauksena työtuomioistuin voisi siirtyä toimimaan yhdessä säännönmukaisessa ratkaisukokoonpanossa, johon kuuluisivat presidentti puheenjohtajana ja viisi jäsentä. Koska työtuomioistuimesta annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetut lakimiesjäsenet voivat toimia tarvittaessa varapuheenjohtajina eikä tuomioistuimen jäsenen määrää muuten vähennetä, työtuomioistuin selvinnee ilman työtuomioistuinneuvosta ainakin nykyisen suuruisista asiamääristä käsittelyaikojen kohtuuttomasti venyttä. Ehdotus vaikuttaisi asioiden käsittelyyn työtuomioistuimessa myös siten, ettei suulliseen käsittelyyn menneitä asioita enää ratkaistaisi esittelystä.

Ehdotuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Siinä tapauksessa että työtuomioistuinneuvoksen virka jätetään täyttämättä ehdotuksen päällimmäisenä taloudellisenä vaikutuksena on työtuomioistuinneuvoksen palkkausmenojen (A 30) säästö. Vuositasolla säästö olisi noin 410 000 mark-

kaa. Toisaalta kustannuksia aiheutuisi varapuheenjohtajien istuntopalkkioista heidän toimiessaan puheenjohtajana. Tavanomaisessa riita-asiassa, jossa toimitetaan suullinen valmistelu, pääkäsittelyistunto ja erillinen neuvottelulistunto, nämä istuntopalkkiot olisivat yhteensä 1 110 markkaa (3 x 370 markkaa).

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä yhteistyössä työtuomioistuimen kanssa. Esityksestä pyydettiin kesällä 1997 lausunnot kymmeneltä eri viranomaiselta ja järjestöltä. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, työministeriö, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ry, Palvelutyönantajat ry, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kir-

kon sopimusvaltuuskunta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK sekä Akava ry. Esityksessä on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon lausunnoissa esitetyt näkemykset.

5. Voimaantulo

Työtuomioistuinneuvoksen kulumassa oleva kolmivuotiskausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 1997. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti nykyisen toimikauden päättymisen kanssa 1 päivänä tammikuuta 1998.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/1974) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti sekä 5 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 722/1997, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti laissa 1007/1982 ja 5 §:n 1 momentti laissa 955/1988, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 14 a § sekä 15 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 951/1993, uusi 4 momentti ja 47 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia koskevat sekä työehtosopimuslakiin (436/1946), valtion virkaehtosopimuslakiin (664/1970), kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/1970), evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettuun lakiin (968/1974) ja Suomen Pankista annetun lain (719/1997) 23—27 §:ään perustuvat riita-asiat, kun kysymys on:

1) työehto- tai virkaehtosopimuksen pätevydestä, voimassaolosta, sisällyksestä ja laajuudesta sekä tietyn sopimuskohdan oikeasta tulkinnasta;

2) siitä, onko jokin menettely työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen säädösten mukainen; tai

3) työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen säädösten vastaisen menettelyn seuraamuksesta, ei kuitenkaan rangaistus- tai kurinpidollisesta seuraamuksesta.

2 §

Työtuomioistuimessa on päätoimisena puheenjohtajana presidentti ja sivutoimisina neljätoista jäsentä. Jos presidentti ennestään on valtion virassa, hän vapautuu sen hoitamisesta siksi ajaksi, jonka hän toimii presidenttinä.

Presidentin ja kaksi jäsentä nimittää tasavallan presidentti kolmeksi vuodeksi henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantaja- eikä työntekijäetuja. Presidentin on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut ja tuomarin tehtäviin perehtynyt. Tässä momentissa tarkoitettujen kahden jäsenen, jotka tarvittaessa toimivat varapuheenjohtajina, on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja työ-

oloihin perehtyneitä. Kummallekin jäsenelle nimitetään samat kelpoisuusvaatimukset täyttävät kaksi varajäsentä.

Työtuomioistuimen presidentillä, jäsenellä ja varajäsenellä on hallitusmuodossa tuomareille säädetty virassapysymisoikeus sinä määräaikana, joksi heidät on nimitetty.

2 a §

Käsiteltävien asioiden lukumäärän tai laadun vuoksi taikka muusta erityisestä syystä työtuomioistuimeen voidaan nimittää määräjäksi työtuomioistuinneuvos.

Tasavallan presidentti nimittää työtuomioistuinneuvoksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantaja- eikä työntekijäetuja.

Työtuomioistuinneuvoksen kelpoisuudesta, virkavapaudesta ja virassapysymisoikeudesta sinä määräaikana, joksi hänet on nimitetty, on voimassa, mitä työtuomioistuimen presidentistä säädetään.

5 §

Työtuomioistuimessa on presidentin virka ja yksi tai useampi sihteerin virka.

Asioiden käsittely työtuomioistuimessa

14 a §

Asiat ratkaistaan esittelystä tai suullisessa käsittelyssä.

15 §

Oikeudenkäyntiasiamiehen tulee esittää päämiehensä allekirjoittama valtakirja, jos työtuomioistuin niin määrää.

47 §

Työskentelyn järjestämisestä työtuomiois-
tuimessa määrätään tarkemmin työtuomiois-
tuimen työjärjestyksessä, jonka työtuomiois-

tuimen presidentti kaikkia henkilöstöryhmiä
kuultuaan vahvistaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1998.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/1974) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti sekä 5 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 722/1997, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti laissa 1007/1982 ja 5 §:n 1 momentti laissa 955/1988, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 14 a § sekä 15 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 951/1993, uusi 4 momentti ja 47 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia sekä työehtosopimuslakiin (436/1946), valtion virkaehtosopimuslakiin (664/1970), kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/1970), evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettuun lakiin (968/1974) ja Suomen Pankista annettuun lakiin (719/1997) perustuvat riita-asiat, kun kysymys on:

1) työehto- tai virkaehtosopimuksen pätevydestä, voimassaolosta, sisällyksestä ja laajuudesta sekä tietyn sopimuskohdan oikeasta tulkinnasta;

2) siitä, onko jokin menettely työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen säädösten mukainen; tai

3) työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen lakien vastaisen menettelyn seuraamuksesta.

2 §

Työtuomioistuimessa on päätoimisina puheenjohtajina presidentti ja työtuomioistuinneuvos sekä sivutoimisina neljätoista jäsentä. Jos presidentti tai työtuomioistuinneuvos ennestään on valtion virassa tai toimessa, hän vapautuu sen hoitamisesta siksi ajaksi, jonka hän toimii presidenttinä tai työtuomioistuinneuvoksena.

Presidentin, työtuomioistuinneuvoksen ja kaksi jäsentä nimittää tasavallan presidentti kolmeksi vuodeksi henkilöistä, joiden ei voi-

Ehdotus

1 §

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia *koskevat* sekä työehtosopimuslakiin (436/1946), valtion virkaehtosopimuslakiin (664/1970), kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/1970), evankelisluterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettuun lakiin (968/1974) ja Suomen Pankista *annetun lain* (719/1997) 23—27 §:ään perustuvat riita-asiat, kun kysymys on:

1) työehto- tai virkaehtosopimuksen pätevydestä, voimassaolosta, sisällyksestä ja laajuudesta sekä tietyn sopimuskohdan oikeasta tulkinnasta;

2) siitä, onko jokin menettely työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen säädösten mukainen; tai

3) työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen *säädösten* vastaisen menettelyn seuraamuksesta.

2 §

Työtuomioistuimessa on *päätoimisena puheenjohtajana* presidentti ja sivutoimisina neljätoista jäsentä. Jos presidentti ennestään on valtion virassa, hän vapautuu sen hoitamisesta siksi ajaksi, jonka hän toimii presidenttinä.

Presidentin ja kaksi jäsentä nimittää tasavallan presidentti kolmeksi vuodeksi henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantaja- eikä työntekijäetuja. Presidentin on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tut-

Voimassa oleva laki

da katsoa edustavan työnantaja- eikä työntekijäetuja. Presidentin ja työtuomioistuinnneuvoksen on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja tuomarin tehtäviin perehtyneitä. Tässä momentissa tarkoitettuna kahden jäsenen, jotka tarvittaessa toimivat varapuheenjohtajina, on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja työoloihin perehtyneitä. Kummallekin jäsenelle nimitetään samat kelpoisuusvaatimukset täyttävät kaksi varajäsentä.

Työtuomioistuimen presidentillä, työtuomioistuinnneuvoksella, jäsenellä ja varajäsenellä on hallitusmuodossa tuomareille säädetty virassapysymisoikeus sinä määräämääräaika, joksi heidät on nimitetty.

5 §

Työtuomioistuimessa on presidentin ja työtuomioistuinnneuvoksen virkojen lisäksi yksi tai useampi sihteerin virkoja.

Ehdotus

kinnon suorittanut ja tuomarin tehtäviin perehtynyt. Tässä momentissa tarkoitettuna kahden jäsenen, jotka tarvittaessa toimivat varapuheenjohtajina, on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja työoloihin perehtyneitä. Kummallekin jäsenelle nimitetään samat kelpoisuusvaatimukset täyttävät kaksi varajäsentä.

Työtuomioistuimen presidentillä, jäsenellä ja varajäsenellä on hallitusmuodossa tuomareille säädetty virassapysymisoikeus sinä määräämääräaika, joksi heidät on nimitetty.

2 a §

Käsiteltävien asioiden lukumäärän tai laadun vuoksi taikka muusta erityisestä syystä työtuomioistuimeen voidaan nimittää määräämääräajaksi työtuomioistuinnneuvos.

Tasavallan presidentti nimittää työtuomioistuinnneuvoksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantaja- eikä työntekijäetuja.

Työtuomioistuinnneuvoksen kelpoisuudesta, virkavapaudesta ja virassapysymisoikeudesta sinä määräämääräaika, joksi hänet on nimitetty, on voimassa, mitä työtuomioistuimen presidentistä säädetään.

5 §

Työtuomioistuimessa on presidentin virka ja yksi tai useampi sihteerin virka.

Asioiden käsittely työtuomioistuimessa

14 a §

Asiat ratkaistaan esittelystä tai suullisessa käsittelyssä.

15 §

Oikeudenkäyntiasiamiehen tulee esittää päämiehensä allekirjoittama valtakirja, jos työtuomioistuin niin määrää.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

47 §

Työskentelyn järjestämisestä työtuomioistuimessa määrätään tarkemmin työtuomioistuimen työjärjestyksessä, jonka työtuomioistuimen presidentti kaikkia henkilöstöryhmiä kuultuaan vahvistaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Asetusluonnos

Asetus

työtuomioistuimesta annetun asetuksen muuttamisesta

Oikeusministerin esittelystä

kumotaan työtuomioistuimesta 25 päivänä helmikuuta 1983 annetun asetuksen (201/1983) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on asetuksessa 333/1989, sekä *muutetaan* 4 ja 8 §, 10 §:n 2 momentti ja 13 §:n 2 momentti seuraavasti:

4 §

Sihteerin tehtävänä on toimia esittelijänä työtuomioistuimessa. Presidentti voi määrätä sihteerin esittelijän tehtävien ohella vastamaan ja huolehtimaan hallinto- ja talousasioiden hoitamisesta.

8 §

Presidentin ollessa estyneenä enintään kolmen kuukauden ajan hänen tehtäviään hoitaa työtuomioistuinneuvos. Tämänkin ollessa estyneenä tai jos häntä ei ole nimitetty taikka presidentin ollessa kolmea kuukautta pitemmän ajan virasta vapaana samoin kuin presidentin viran ollessa avoinna tasavallan presidentti määrää viran hoitajan.

10 §

Työnantajayhdistysten samoin kuin ammattiyhdistysten keskusjärjestöjen esityksestä työtuomioistuimesta annetun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuiksi kahdeksaksi työsuhteisiin perehtyneeksi jäseneksi ja heidän varajäsenikseen ehdotettujen keskuudessa on oltava teollisuuden, maatalouden ja palvelualan työsuhteisiin perehtyneitä henkilöitä.

13 §

Työjärjestys on lähetettävä tiedoksi oikeusministeriölle.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

**TYÖTUOMIOISTUIMINEN TYÖMÄÄRÄ JA TULOKSELLISUUS
VUOSINA 1990 - 1996**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Saapuneet asiat							
- työehtosopimusriidat	148	141	175	117	85	79	85
- virkaehtosopimusriidat	29	20	20	20	14	19	13
- lausunnot	15	6	9	6	13	13	6
YHTEENSÄ	192	167	204	143	112	111	104
Ratkaistut asiat							
- työehtosopimusriidat	116	121	137	119	63	56	77
- virkaehtosopimusriidat	22	18	14	14	18	16	14
- lausunnot	15	8	6	8	8	8	10
YHTEENSÄ	153	147	157	141	89	80	101
Vireillä olevat asiat	56	51	65	39	34	44	34
Henkilöstömäärä (htv)	16	15	14	14	13.5	14	12.5
Toimintamenot (milj.mk)	3.4	4.2	3.9	3.8	4.4	4.4	4.4
Keskim. käsittelyaika (kk)	3.8	4.6	5	6	6	5	5
- riita-asiat		4.6	5.1	5.5	5.6	4.6	4.6
- lausunnot		7.4	6	6.7	6.2	6.5	5.3
Taloudellisuus (t.mk/ratk.as.)	22.3	28.4	25.1	27	49.3	55	38.5
Tuottavuus (ratk.as/htv)	10	10	11	10	7	6	9

